

Fakulta zemědělská
a technologická
Faculty of Agriculture
and Technology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH FAKULTA ZEMĚDĚLSKÁ A TECHNOLOGICKÁ

Katedra krajinného managementu

Bakalářská práce

Dotační možnosti pro MSP v pivovarském odvětví s ohledem na minipivovary.

Autorka práce: Anežka Plíhalová

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Veronika Humlerová, Ph.D.

České Budějovice
2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorem této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích dne

.....
Podpis

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá možnostmi podpory minipivovarů formou dotací v programovém období 2021–2027. V rámci literární rešerše jsou shrnuty klíčové informace o minipivovarech, definice MSP a obecné podmínky pro poskytování dotací. V praktické části jsou popsány probíhající dotační výzvy, ze kterých lze čerpat prostředky pro výstavbu a rozvoj minipivovarů. K vyhledání odpovídajících dotačních titulů byly použity především oficiální internetové zdroje Evropské unie, jednotlivých fondů EU a státní portály. Hlavním výstupem této práce je souhrn informací využitelných pro žadatele o dotaci či pro zájemce o podnikání v tomto pivovarském odvětví.

Klíčová slova: minipivovar, pivo, dotace, MSP

Abstract

This bachelor thesis deals with the possibilities of supporting microbreweries in the form of subsidies in the programming period 2021–2027. The literature search summarizes key information about microbreweries, the definition of SMEs and general conditions for providing subsidies. The practical part describes the ongoing subsidy calls from which funds can be drawn for the construction and development of microbreweries. In particular, the official internet resources of the European Union, the individual EU funds and state portals were used to find the relevant subsidy titles. The main output of this work is a summary of information useful for applicants for subsidies or for those interested in doing business in this brewery sector.

Keywords: microbrewery, beer, subsidy, SME

Poděkování

Mé poděkování patří Mgr. Ing. Veronice Humlerové, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu při zpracování této práce.

Obsah

Úvod.....	6
1 Literární rešerše.....	7
1.1 Minipivovary a výroba piva.....	7
1.1.1 Historie výroby piva v České republice.....	7
1.1.2 Vývoj minipivovarů v Čechách.....	9
1.1.3 Legislativa a právní povinnosti minipivovarů.....	11
1.1.4 Výroba piva v minipivovarech.....	13
1.2 Definice malého a středního podnikání.....	16
1.3 Podmínky poskytování účelově určených prostředků z veřejných zdrojů.....	17
2 Metodika.....	23
2.1 Cíl práce.....	23
2.2 Materiál.....	23
2.3 Metody.....	23
3 Výsledky a diskuse.....	25
3.1 Dotační možnosti pro minipivovary z rozpočtu Evropské unie.....	25
3.1.1 Společná zemědělská politika.....	25
3.1.2 Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie.....	32
3.2 Národní dotace.....	39
3.2.1 Dotace a jiné formy podpory jednotlivých resortů.....	40
3.3 Nejčastější chyby v žádostech o dotaci.....	42
Závěr.....	44
Seznam použité literatury.....	45
Seznam tabulek.....	51
Seznam použitých zkratk.....	52

Úvod

Pivovarnictví má v České republice dlouholetou tradici a české pivo patří mezi nejznámější ve světě. V posledních letech se do povědomí konzumentů piva dostávají minipivovary, malé podniky s ročním výstavem do 10 000 hl. Tyto minipivovary se často zaměřují na vaření netradičních a speciálních druhů piv, které jsou pro zákazníky atraktivní. Díky jedinečnosti své výroby zaujímají minipivovary své podstatné místo na především regionálním trhu.

Minipivovar je zajímavým a oblíbeným podnikatelským záměrem, jak napovídá stále vzrůstající počet těchto podniků. Založení a rozvoj minipivovaru je však finančně náročnou činností a tak se mnoho zakladatelů zajímá o možnosti získat finanční pomoc ve formě dotace pro svůj projekt.

V této práci jsou shrnuty dotační výzvy z aktuálního programového období 2021–2027, které mohou být využity pro výstavbu a další rozvoj minipivovaru.

Součástí je literární přehled zaměřený na podstatné informace o historii piva a minipivovarů v ČR, jejich legislativy a postupu výroby piva. V rámci rešerše jsou také definovány malé a střední podniky a obecné podmínky pro poskytování dotací a jiných účelově určených prostředků z veřejných zdrojů.

1 Literární rešerše

1.1 Minipivovary a výroba piva

Minipivovar a jeho definice

Jako minipivovar označujeme pivovarský podnik, který má celkový roční výstav do 10 000 hl. V roce 2019 se v České republice nacházelo 480 minipivovarů s průměrným ročním výstavem 950 hl. Na celkové produkci piva se podílely 2,5 %, tedy přibližně 400 000 hl (Nevyhoštěný a Očenášková, 2020).

Minipivovary se často zaměřují na vaření netradičních druhů piv a experimenty s recepturami. Velký důraz je kladen na kvalitu surovin a poctivou řemeslnou výrobu. Svou produkci dodávají na lokální trh nebo do vlastních restauračních podniků. Piva bývají nepasterovaná a nefiltrovaná a poskytují tak odlišný chuťový zážitek než piva z velkých průmyslových pivovarů.

Létající pivovar

Létající pivovary jsou v odvětví minipivovarů unikátním typem podnikatelského subjektu. Tyto pivovary mají vlastní obchodní název a obvykle také vlastní recepturu k výrobě piva. Na rozdíl od klasického minipivovaru ale nedisponují vlastní varenou technologií a využívají tak zázemí smluvního pivovaru. Smluvní pivovar těží z využití vlastní volné kapacity, létajícímu pivovaru může poskytovat kromě technologie i recepturu a vlastního sládka (Maier, 2019).

Létající pivovary bývají od počátku koncipované jako trvale létající, mohou ovšem i tzv. „přistát“. „Přistání“ znamená, že pivovar zakoupil vlastní technologii k výrobě piva a nadále nevyužívá smluvních pivovarů.

V České republice létající pivovary tvoří zhruba desetinu z celkového počtu minipivovarů, jak uvádí Němec (2017).

1.1.1 Historie výroby piva v České republice

První zmínka o výrobě piva na území Čech pochází z roku 993, podle které vyráběli benediktini v Břevnovském klášteře pivo a víno. Nejstarším historickým dokladem souvisejícím přímo s výrobou piva je nadační listina Vratislava II., datovaná roku 1088, ve které se přiděluje desátek chmele k vaření piva (Basařová a Hlaváček, 1998).

Pivo se nejdříve vařilo především v domácnostech, především pro osobní spotřebu, postupy byly primitivní a převládala technologie svrchního kvašení. Výroba tohoto nápoje probíhala také v komunitách mnichů ve velkém počtu klášterů. Ve 14. století se vaření piva postupně stává řemeslem, pivovarníci a sládcí patřili mezi vážené osoby.

Od středověku bylo v zemích Koruny české obrovské množství malých pivovarů, které velikostně odpovídaly dnešním minipivovarům. Jejich počet spíše mírně narůstal a vrcholil v druhé polovině 16. století.

Rozhodující zásah v českém pivovarnictví provedl významný český sládek F.O. Poupě. Ten prosazoval používání objektivních postupů a poznatků ve výrobě.

V první polovině 19. století se v Čechách nacházelo více než 1 000 pivovarů různé velikosti, do výroby pronikaly nové vědecké a technické objevy. Přechází se na technologii spodního kvašení, výroba se postupně mění z řemeslné na průmyslovou (Kraatochvíle, 2005). Dochází k unifikaci, homogenizaci produkovaného piva a vzniku velkých průmyslových pivovarů, jejich rozvoji, nárůstu celkového výstavu a kvality produktu. Období mezi lety 1869–1914 je často nazýváno zlatým věkem českého pivovarnictví, navzdory masivnímu úbytku menších pivovarů (Maier, 2019).

České pivovarnictví 20. století bylo kromě obou světových válek významně poznamenáno i centrálně plánovaným hospodářstvím během komunistického režimu. V Praze vznikl celostátní ústřední orgán „Československé pivovary, národní podnik“ a započalo znárodňování pivovarů. V roce 1948 bylo ustanoveno 22 národních podniků, některé podniky sdružovaly i menší pivovarské závody, odsouzené k zániku (Chládek, 2007).

V prvních dvou letech po komunistickém převratu byla zcela uzavřena jedna třetina pivovarů, u zbývajících fungujících pivovarů se přestalo investovat do nové technologie i oprav. Dalším úskalím byl nedostatek sladu, který se projevil například používáním náhražek nebo vaření velmi slabých piv.

Po rozvolnění poměrů v roce 1989 započaly procesy restituce a privatizace, také se do opětovného provozu navrátilo několik původně uzavřených pivovarů, u kterých budovy zůstaly dostatečně zachovány (Maier, 2019).

Privatizací se většina velkých pivovarů dostala do vlastnictví zahraničních majitelů, kteří ale díky investicím tyto pivovary pozvedli na velmi dobrou technickou úroveň (Chládek, 2007).

1.1.2 Vývoj minipivovarů v Čechách

Minipivovary v dnešním slova smyslu vznikají na území Čech až v roce 1990.

„První české pivovary založené v 90. letech 20. století vařily pouze všeobecně rozšířené typy piv. Zprvė proto, že v tuzemsku nebyly znalosti o výrobě jiných typů piv než je ležák, a za druhé z důvodu, že neexistovala spotřebitelská poptávka po těchto typech piv.“ (Maier, 2019).

Dle Maiera (2019) je možné v českém odvětví minipivovarů rozlišit tři vývojová období (1991–2004, 2005–2010 a od 2011).

První vývojové období (1991–2004)

Výstav minipivovarů se zpočátku skládal výhradně ze spodně kvašených piv. Kvůli nedostatku kontaktu českých sládků se západem tak chyběly znalosti k výrobě svrchně kvašených piv a společně s konzervativností spotřebitelů toto přispělo k vysokému procentu zaniklých minipivovarů. Dalším faktorem byla přímá konkurence velkých průmyslových pivovarů, které měly díky své velikosti efektivnější ekonomiku a mohly nabídnout nižší cenu za svůj produkt než malé podniky. V tomto období zaniklo až 25 % nově provozovaných minipivovarů.

Oproti tomu vyvstal trend vaření piva v domácnostech, domovarníci začínali s recepturami experimentovat, což se dá považovat za jistý základ k dalšímu rozvoji minipivovarů.

Minipivovar Pivovarský dům, který byl otevřen v roce 1998, byl patrně prvním minipivovarem v České republice, který začal s vařením svrchně kvašeného piva. Následoval tak pivovar Domažlice a jejich pšeničné pivo Prior, vyráběné od roku 1994. Pivo Prior bylo patrně prvním svrchně kvašeným pivem, které se dostalo do oficiální distribuce od roku 1884, kdy byl uzavřen poslední pivovar užívající technologii svrchního kvašení.

Většina minipivovarů v prvním vývojovém období byla zároveň restauracemi, výjimku tvořily minipivovary fungující spíše na principu pokročilého homebrewingu. První typický nerestaurační minipivovar, Bon Zašová, vznikl až ke konci tohoto období v roce 2004 (Maier, 2019).

Druhé vývojové období (2005–2010)

V tomto období klesá procento zanikajících minipivovarů z původních 25 % na 10 % a také se začíná měnit poptávka spotřebitelů. Pivovary vlastnili a provozovali převážně nadšenci, profesionální investoři byli jen výjimka. Charakteristická byla také nevraživost mezi minipivovary a průmyslovými pivovary, nebyla ještě pochopena možnost koexistence.

Na konci tohoto období trh poznamenala ekonomická krize a s ní související pokles celkové spotřeby piva. Negativní vliv ale zaznamenaly jen velké pivovary, minipivovarům se naopak dařilo lépe (Maier, 2019).

Třetí vývojové období (od 2011)

Procento zanikajících minipivovarů se nadále snižuje na 2,5 %. Zájem o podnikání v tomto sektoru projevuje řada majitelů restauračních zařízení, minipivovary se stávají samostatným pivovarským tržním odvětvím. Roste zájem o řemeslná piva a také náročnost zákazníků, na což musely reagovat i průmyslové pivovary, například úpravou nabídky produktů (Maier, 2019).

Důležitou událostí se stalo založení profesní organizace Českomoravský svaz minipivovarů v roce 2011. Hlavní činností této organizace je sdružování producentů piva s celkovým ročním výstavem do 10 000 hl, poskytování právní a legislativní pomoci, vzdělávacího a informačního servisu a také pořádání akcí a festivalů zaměřených na minipivovary (minipivo.cz, 2024).

Nevraživost mezi velkými a malými pivovary postupně opadá, začínají první spolupráce. Průmyslové pivovary obohacují svou nabídku o netradiční pivní styly, známé do té doby jen z minipivovarů, vznikají projekty, jako například Volba sládků, či úzké spolupráce (Maier, 2019).

Tržní podíl minipivovarů však stále zůstává na velmi malém procentu, v roce 2017 tento podíl činil pouze 2,02 % (Maier, 2019). V roce 2020 tento podíl mírně vzrostl na 2,5 %, jak uvádí Nevyhoštěný a Očenášková (2020).

Nespornou konkurenční výhodou minipivovarů oproti průmyslovým pivovarům je ovšem jejich jedinečnost, flexibilita produktového portfolia a téměř neomezené možnosti experimentování a inovací. Mohou tak snáze naplňovat potřeby náročných zákazníků (Maier, 2019).

1.1.3 Legislativa a právní povinnosti minipivovarů

Minipivovary se, stejně jako jiné podniky, řídí legislativními požadavky a plní právní povinnosti. Tyto požadavky mohou představovat bariéru pro nově vznikající minipivovary, proto Český svaz minipivovarů poskytuje svým novým i stávajícím členům servis a poradenství v oblasti legislativy a práva, pomoc při jednání s úřady a institucemi a roli silné autority má i při jednání se zákonodárci o novinkách a úpravách příslušné legislativy (minipivo.cz, 2024).

Český svaz minipivovarů uvádí přehled základních právních povinností, které shrnul ve své práci Málek (2018):

1) Právo živnostenské

Živnostenské právo určuje zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání neboli živnostenský zákon.

Pivovarnictví a sladovnictví spadá do skupiny živností ohlašovacích řemeslných. Podmínkami pro založení této živnosti jsou:

- obecná způsobilost – fyzická osoba či, v případě právnické osoby, odpovědný zástupce musí být plnoletá, svéprávná a trestně bezúhonná,
- odborná způsobilost – předložení dokladu o ukončení vzdělání v oboru či o praxi (samostatně 6 let praxe nebo se vzděláním 1 rok praxe).

Tento zákon dále určuje podmínky ohlášení provozovny a jejího správného označení (Málek, 2018).

2) Právo potravinářské

Toto právo se zabývá především základní bezpečností potravin a povinnostmi provozovatele potravinářského podniku (dále jako PPP), hygienou a označováním potravin. Obsahuje také zvláštní právní úpravu pro pivo.

Vybrané nejdůležitější právní předpisy s ohledem na pivo:

- zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích – obecné povinnosti PPP a povinnosti při označování potravin,
- vyhláška č. 335/1997 Sb. pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína a medovinu, pivo, konzumní líh, lihoviny a ostatní alkoholické nápoje, kvasný ocet a droždí

-
- definice jednotlivých pojmů, členění na skupiny a podskupiny, označování, požadavky na jakost a uvádění do oběhu,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 – obecné požadavky na bezpečnost potravin, povinnosti PPP a odpovědnost PPP za potraviny,
 - nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 – obecná pravidla pro hygienu při výrobě potravin,
 - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 – při poskytování informací spotřebitelům uvádění nezavádějících informací a povinných údajů, obecné povinnosti při označování potravin (Málek, 2018).

3) Spotřební daň z piva

Spotřební daň upravují vybrané právní předpisy, například:

- zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních – úprava podmínek zdanění piva spotřebními daněmi,
- vyhláška č. 468/2003 Sb., o stanovení vzorce pro výpočet extraktu původní mladiny před zakvašením a metodách určení extraktu původní mladiny – Velký Ballingův vzorec (Zakonyprolidi.cz, 2010),
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád – úprava postupů správců daní, definice práv a povinností daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní (Málek, 2018).

4) Právo pracovní a zaměstnanost

V této oblasti práva se sleduje především dodržování základních principů a ustanovení zákoníku práce, rovného zacházení, vznik a ukončování pracovního poměru dle pravidel, vymezení pracovní doby, přestávek, doby odpočinku, dovolené a další, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, odměňování za práci, péče o zaměstnance a ochrana jeho osobních práv, odvádění povinných plateb a daní.

Málek (2018) ve své práci uvádí některé vybrané právní předpisy:

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu,
- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění,

-
- zákon č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu,
 - zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti,
 - zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce,
 - zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

5) Další vybrané právní oblasti

Mezi další legislativu, kterou se musí minipivovary řídit, řadíme spotřebitelské právo a zákony týkající se ochrany osobních údajů, regulace reklamy, zasílání obchodních sdělení, platebního styku a plateb v hotovosti, obalů a ostatních daní a poplatků (Málek, 2018).

1.1.4 Výroba piva v minipivovarech

Technologie výroby piva v minipivovarech je z velké části shodná s velkými pivovary, odpadá jen proces filtrace a pasterizace. Produkci minipivovarů jsou piva, která se v krátké době spotřebují přímo na místě výroby nebo jsou distribuována jen do blízkého okolí a tak tyto úpravy nepotřebují (Chládek, 2007).

Minipivovary si zakládají na použití kvalitních surovin, jak základních, tak přídatných v rámci experimentování.

Základními surovinami pro výrobu piva jsou:

- voda – vlastnosti varní vody (tvrdost, alkalita a obsah rozpuštěných iontů) částečně ovlivňují výslednou chuť piva,
- slad – nejčastěji je používán slad světlý ječný, slad lze vyrobit i z dalších druhů obilovin, například pšenice, oves nebo rýže,
- chmel – nejčastěji ve formě chmelového extraktu nebo granulí, použitá odrůda ovlivňuje chuť a vůni,
- kvasinky – jednobuněčné organismy, v pivovarnictví kvasinky rodu *Saccharomyces*, rozdílné druhy pro spodní a svrchní kvašení (Kinčl, 2022).

Postup výroby piva

1) Šrotování

Prvním krokem před samotným varným procesem je příprava sladového šrotu. Šrotování by mělo probíhat těsně před várkou, aby nedocházelo ke znehodnocování delším skladováním. Při šrotování je cílem zpřístupnit vnitřní části zrna a zároveň zachovat celistvost obalových částí, slad je rozemílán ve šrotovníku, který je opatřen jedním nebo více páry mlecích válců.

2) Vystírání

Vystírání je proces smíchání sladového šrotu s vodou, ohřátou typicky na 37 °C. Poměr vody a sladu ovlivňuje konečnou stupňovitost. Důležité je dbát na rovnoměrné a dokonalé smíchání, hrudky mohou zvýšit procento ztráty extraktu na varně.

3) Rmutování

Při rmutování dochází k postupnému zvyšování teploty. V rozdílných tepelných intervalech se ze sladu uvolňují rozdílné látky, teploty také ovlivňují průběh jednotlivých probíhajících procesů, např. štěpení bílkovin.

Technologie rmutování se dělí na dekokční a infuzní metodu. Infuzní metoda je jednormutová, používá se pro svrchně kvašená piva a v současnosti i pro výrobu velkoobjemových druhů piv, tzv. economy brandů. Při dekokční metodě se proces rmutování opakuje dvakrát až třikrát, u českých ležáků jsou zvykem dva rmuty.

4) Scezování

Scezování probíhá ve scezovací kádi, ve které se filtrují pevné složky (mláto) od tekutého podílu (sladiny). Během scezování se celé dílo také tzv. podráží. Podrážení slouží k odstranění kalů a usazení filtrační vrstvy pevných částic.

Pro získání co nejvíce rozpustných látek z mláta je třeba provést vyslazování mláta, které spočívá ve skrápění díla vodou o teplotě 75–78 °C v jedné či více dávkách.

5) Chmelovar

Dílo se v kotli přivádí k varu, chmel se postupně přidává v několika dávkách a celý proces trvá od 60 do 120 minut.

Běžně se chmelí na třikrát, první a druhé chmelení je pro dosažení hořkosti, při třetím se používají aromatické chmely pro dodání požadovaného aroma.

6) Odstraňování kalů

K tomuto úkonu se používá vířivá kád' nebo, jako alternativa pro uspořené místo, mladinová pánev, tehdy musí být možné mladinu v pánvi roztočit. Po roztočení se kaly díky dostředivé síle shlukují uprostřed nádoby, mladina se postupně a pomalu tak, aby nedošlo ke strhnutí kalů, přečerpává přes chladiče do provzdušňovače mladiny a poté do kvasných tanků.

7) Chlazení mladiny

Mladina se zchlazuje pomocí deskových chladičů na zákvasnou teplotu. Chladicím médiem je nejčastěji voda, mezi další možnosti patří glykol nebo amoniak (Kinčl, 2022).

Zákvasná teplota se liší podle druhu kvašení a použitém kmenu kvasinek. Obecně je teplota pro činnost kvasinek spodního kvašení 5–8 °C, pro svrchní kvašení 20 °C (pivniklenoty.cz, 2014).

8) Kvašení

Po přidání pivovarských kvasnic se mladina přečerpává do kvasných tanků. Při kvašení se zkvasitelné cukry přeměňují na alkohol a oxid uhličitý. Toto hlavní kvašení trvá 7–14 dní podle druhu piva a při maximální teplotě 11 °C (ceskepivo-ceskezlato.cz, 2020).

9) Dozrávání

Dozrávání probíhá v uzavřeném tanku. Doba ležení se může značně lišit, u výčepního piva se jedná o přibližně 20 dní, u ležáků až 60 dní (ceskepivo-ceskezlato.cz, 2020). U speciálních várek se může dozrávání protáhnout na vyšší počet měsíců až několik let (pivniklenoty.cz, 2014).

1.2 Definice malého a středního podnikání

Používanou zkratkou pro malé a střední podniky je MSP. Tato oblast podnikání má v ekonomice významné místo, oblast činností je velmi široká a často vyplňují okrajové oblasti trhu, které jsou pro velké podniky z různých důvodů nezajímavé.

MSP většinou působí lokálně, tím napomáhají v rozvoji malých měst a vesnic a udržení sociální stability (Vochozka a Mulač, 2012).

Pro tuto kategorii podniků je možné získat podporu v rámci mnoha programů EU na podporu podnikání, také může být na tyto podniky kladeno méně požadavků nebo jim mohou být sníženy různé poplatky, za předpokladu dodržení předpisů EU (single-market-economy.ec.europa.eu).

Přesnou definici MSP udává nařízení č. 800/2008, platné i v České republice, zformulované Evropskou komisí:

- mikropodnik – zaměstnáno méně než 10 zaměstnanců, aktiva/majetek nebo obrat/příjem nepřesahují korunový ekvivalent 2 miliony EUR,
- malý podnik – zaměstnáno méně než 50 zaměstnanců, aktiva/majetek nebo obrat/příjem nepřesahují korunový ekvivalent 10 milionů EUR,
- střední podnik – zaměstnáno méně než 250 zaměstnanců, aktiva/majetek nepřesahují korunový ekvivalent 43 milionů EUR a obrat/příjem nepřesahuje korunový ekvivalent 50 milionů EUR (Vochozka a Mulač, 2012).

Tato kritéria jsou posuzována na základě údajů vztahujících se k poslednímu uzavrženému zdaňovacímu období, které je vypočtené za období jednoho kalendářního roku. Pro zjištění odpovídající kategorie je také velmi důležité posouzení vazeb na jiné podniky a sledování případné změny statutu MSP v daném období (czechinvest.org).

1.3 Podmínky poskytování účelově určených prostředků z veřejných zdrojů

Účelově určené prostředky jsou poskytovány ve dvou formách – dotace a návratné finanční výpomoci. Dotace je, při splnění všech podmínek a povinností vázaných k dotaci, nevratným druhem podpory. U návratné finanční výpomoci příjemce vrací poskytnutou částku zpět poskytovateli vždy, i přes to, že splnil veškeré podmínky.

Účelově určené prostředky ve formě dotací nebo návratných finančních výpomocí jsou poskytovány ze státních zdrojů nebo zdrojů územních. Mezi státní zdroje řadíme státní rozpočet, státní finanční aktiva a státní fondy. Zdroji územními rozumíme rozpočty územního samosprávného celku nebo rozpočty svazku obcí. Finanční prostředky dotace nebo návratné finanční výpomoci poskytované ze státního rozpočtu mohou zahrnovat finanční prostředky hrazené z rozpočtu Evropské unie nebo z Národního fondu.

Základní právní úpravou poskytování účelově určených prostředků jsou zákony č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a č. 250/2000 Sb. o územních rozpočtech.

Převážná část těchto prostředků je poskytována v režimu rozpočtových pravidel (Strnadová, 2019).

Podpora de minimis

De minimis neboli podpora malého rozsahu představuje podporu ve zvláštním režimu spojenou s několika omezeními pro příjemce. Společně s ostatními podporami de minimis nesmí přesáhnout limit 200 000 EUR vyplacených jednomu příjemci za období tří po sobě jdoucích let. K upřesnění tříletého období jsou používány fiskální roky sloužící k daňovým účelům.

Tento limit platí bez ohledu na formu a účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím období, podporu de minimis není možné kombinovat s jinou veřejnou podporou na stejné způsobilé výdaje, jestliže by poté došlo k poskytnutí vyšší míry podpory, než která je stanovena v regionální mapě podpory.

Poskytovatel této podpory je povinen písemně sdělit příjemci výši podpory a upozornit na její specifický charakter. Také je povinen vyžádat si od příjemce prohlášení o všech podporách de minimis, které získal v předchozích dvou fiskálních letech a v roce aktuálním, a to ještě před poskytnutím dotace (czechinvest.org, 2007).

Podání žádosti o dotaci

Účastníkem řízení o poskytnutí dotace je pouze žadatel o dotaci. Výzva k podání žádosti musí být zveřejněna poskytovatelem dotace způsobem umožňující dálkový přístup a minimálně 30 dnů před uplynutím lhůty pro podávání žádosti o stanovenou dotaci. Výzva musí obsahovat věcné zaměření, tedy specifikaci oblasti, na kterou bude dotace zaměřena, okruh oprávněných žadatelů a lhůta, ve které je možné žádosti podat. Dále může obsahovat další požadavky na žadatele a požadavky na dokládání podklady a přílohy.

Žádost lze podat způsoby uvedenými v zákoně č. 367/2017 Sb. vyjma podání žádosti ústně do protokolu. Tento způsob není možný z důvodu velkého množství podávaných žádostí a jejich administrativní náročnosti (Strnadová, 2019).

Obsah žádosti o dotaci

Potřebné náležitosti žádosti jsou určeny ustanovením v rozpočtových pravidlech.

Žadatel musí uvést:

- pokud je fyzickou osobou – jméno a příjmení, datum narození, rodné číslo a adresu trvalého bydliště, pokud je fyzickou osobou podnikající – uvádí také své identifikační číslo,
- pokud je právnickou osobou – název, adresu sídla, identifikační číslo, osoby jednající jako statutární orgán či na základě plné moci,
- požadovanou částku, účel, na který bude dotace použita a lhůtu dosažení účelu,
- další podklady, pokud je požaduje poskytovatel dotace.

Na žádosti podané před výzvou není brán zřetel, u žádostí podaných po uplynutí lhůty nebo podaných neoprávněným žadatelem dochází k zastavení řízení.

O podané žádosti rozhoduje poskytovatel dotace, který může rozhodnout třemi způsoby:

- žádosti zcela vyhoví a dotace je poskytnuta v plné výši,
- žádosti vyhoví částečně, poskytne část dotace a zbytek žádosti zamítne,
- žádosti nevyhoví a rozhodnutím ji zcela zamítne (Strnadová, 2019).

Lhůta pro vydání rozhodnutí o poskytnutí nebo částečném poskytnutí dotace není nijak stanovena, podle důvodové zprávy k zákonu č. 367/2017 Sb. „je třeba rozhodnutí vydat bez zbytečných průtahů“. Stanovena je lhůta pouze pro vydání rozhodnutí o úplném zamítnutí žádosti a to do 30 dnů od vydání veškerých schvalujících rozhodnutí.

Dokument o rozhodnutí je možné doručit jakýmkoliv způsobem, u dotací se spoluúčastí Evropských fondů se k doručení používá Monitorovací systém 2014+.

Rozhodnutí nabývá právní moci jeho doručením příjemci a nelze se proti němu odvolat (Strnadová, 2019).

Rozhodnutí o poskytnutí dotace

Rozhodnutí o poskytnutí dotace musí obsahovat náležitosti, které jsou uvedeny v ustanovení § 14 odst. 4 rozpočtových pravidel:

- jméno a příjmení, datum narození a rodné číslo, adresa trvalého bydliště, u osob fyzických podnikajících identifikační číslo, u osob právnických název, adresa sídla a identifikační číslo
- název a adresa poskytovatele
- poskytovaná částka
- účel, na který je určena dotace
- lhůta pro dosažení stanoveného účelu
- případné další podmínky, které musí příjemce dotace splnit
- částka hrazená ze státního rozpočtu, pokud jsou tyto prostředky součástí
- seznam osob, právnických i fyzických, které jsou placené z prostředků státního rozpočtu, na jejichž výběr se nevztahuje zákon o zadávání veřejných zakázek
- ostatní povinnosti, které příjemce dotace plní a jejichž nedodržení není neoprávněným použitím.

Pro příjemce dotace je důležité se důkladně seznámit s obsahem Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Rozhodnutí obsahuje všechny požadavky a podmínky při použití poskytnutých finančních prostředků, porušení těchto požadavků může mít pro příjemce nepříjemné důsledky, například nevyplacení dotace, uložení pokuty atd.

Nárok na čerpání schválené dotace vzniká okamžikem, kdy Rozhodnutí nabude právní moci, za předpokladu splnění podmínek (Strnadová, 2019).

Plnění podmínek dotace

Za plnění podmínek a povinností z nich vyplývajících je zodpovědný výlučně příjemce podpory. Tuto zodpovědnost má i v případě, že jsou příjemci finanční prostředky vyplaceny a poskytovatel dotace neověřil plnění podmínek.

Pokud příjemce není schopen podmínku dodržet, je možné požádat o změnu podmínky. Žádost musí být podána před začátkem platnosti podmínky nebo před jejím porušením a s dostatečným předstihem, aby poskytovatel mohl vydat změnové rozhodnutí před datem začátku platnosti dotčené podmínky.

Pozdní zjištění porušení podmínek spadají do kompetence poskytovatele nebo příslušného finančního úřadu. Tato situace může být řešena výzvou k nápravě, výzvou k vrácení dotace nebo uložením odvodu za porušení rozpočtové kázně (Strnadová, 2019).

Kontrolní činnosti poskytovatele dotace

Kromě poskytování finančních prostředků patří mezi povinnosti poskytovatele kontrola jejich použití. Při kontrole se přezkoumává dodržení účelu, na který byla dotace čerpána, a také podmínek a povinností uložených rozhodnutím a právními předpisy.

Kontrola probíhá dvěma způsoby:

- administrativní ověření předložených podkladů (zpráva o realizaci, faktury a jiné), probíhá v různých fázích čerpání prostředků,
- veřejnosprávní kontrola podle zákona č. 320/2001 sb. o finanční kontrole ve veřejné správě, probíhá podle kontrolního řádu v různých fázích čerpání prostředků, výstupem je protokol o kontrole (Strnadová, 2019).

Porušení rozpočtové kázně

Porušením rozpočtové kázně se rozumí neoprávněné použití nebo zadržetí finančních prostředků podle příslušných ustanovení rozpočtových pravidel a vztahuje se vždy k již vyplaceným finančním prostředkům.

Definice neoprávněného použití prostředků se nachází v ustanovení § 3 písm. e) rozpočtových pravidel:

- neoprávněný výdej,
- porušení podmínek, za kterých byly finanční prostředky poskytnuty,
- neprokázání způsobu použití poskytnutých prostředků.

Dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel může dojít k porušení rozpočtové kázně zadržením poskytnutých prostředků, tedy jejich nenavrácením ve stanoveném termínu.

Sankcí za porušení je odvod, vrácení poskytnutých prostředků zdroji, ze kterého byly čerpány. Příjemce je povinen tuto částku odvést příslušnému finančnímu úřadu (Strnadová, 2019).

Postup při porušení podmínek dotace

Pokud dojde na stran příjemců dotací k porušení podmínek a povinností stanovených v rozhodnutích a právních předpisech, jsou poskytovatelé vybaveni nástroji k řešení těchto problémů a to i bez účasti finančního úřadu.

Poskytovatel může, v zákonem daných případech, přistoupit k nevyplacení celé dotace nebo její části. V tomto případě se opírá o zákon č. 25/2015 sb. o rozpočtových pravidlech. Nevyplacením dotace jsou řešena pochybení, která nejsou porušením rozpočtové kázně. Použit ho může poskytovatel pokud se důvodně domnívá, že příjemce porušil zadané podmínky, povinnosti nebo nedodržel účel, na který byla dotace schválena. Důležité je zvážení okolností daného porušení, postupování v souladu s poměrností mezi závažností konkrétního porušení a výší určeného postihu. Nevyplacení dotace je bráno jako opatření, musí obsahovat popis domnělého pochybení, specifikace podmínky, právního ustanovení nebo účelu, který byl porušen, rozsah krácení dotace, a důvod, který vedl k závěru o pochybení. Příjemce má být o tomto opatření informován bez zbytečných odkladů a může proti tomuto opatření vznést námitku do 15 dní od obdržení oznámení.

Zákonem č. 25/2015 sb. se řídí také ve chvíli, kdy vyzývá příjemce k provedení opatření vedoucích k nápravě nebo k částečnému či úplnému vrácení dotace. Tato výzva slouží k řešení pochybení, které jsou vázané k již vyplaceným finančním prostředkům. Výzva není rozhodnutím, ale pouze formálním upozorněním pro příjemce, že při kontrole bylo zjištěno pochybení. Příjemce má tak možnost pochybení napravit bez účasti finančního úřadu. Náprava na základě výzvy není žádným způsobem vymahatelná, avšak v případě neprovedení nápravy je pochybení dále řešeno příslušným finančním úřadem (Strnadová, 2019).

Odnětí dotace

Tento nástroj slouží k řešení specifických situací, ke kterým došlo či byly zjištěny až poté, co bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. Vztahuje se na situace, které jsou zapříčiněné chybami příjemce, i na situace, kdy pochybení příjemce nezavinil. O odnětí dotace může zažádat příjemce dotace nebo k ní dochází z úřední moci.

Podle ustanovení 15 rozpočtových pravidel může být řízení o odejmutí dotace zahájeno, pokud:

- došlo k vázání prostředků státního rozpočtu,
- údaje, na jejichž základě byla dotace poskytnuta, byly neúplné či nepravdivé – uvedení lživých nebo nekompletních údajů v žádosti může být posuzováno jako trestný čin dotačního podvodu,
- rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo v rozporu se zákonem nebo právem Evropské unie,
- nemohl být řádně nebo včas splněn účel, na který se dotace vztahuje,
- Evropská komise vydala rozhodnutí o vrácení nebo prozatímním vrácení veřejné podpory,
- došlo k vykonávání nelegální práce (Strnadová, 2019).

2 Metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zpracovat základní přehled dotačních titulů, které jsou určeny pro minipivovary v aktuálním programovém období 2021-2027.

2.2 Materiál

Zkoumaným materiálem jsou minipivovary v České republice, jejich vlastnosti jako podniku a vnitropodnikové aktivity, na jejichž základě lze poté zhodnotit vhodnost jednotlivých dotačních titulů a vybrat takové, které jsou pro podporu výstavby a rozvoje minipivovarů využitelné.

2.3 Metody

K získání výsledků v praktické části byly použity metody analýza a syntéza.

Analýza je dle Ochrany (2019) definována jako postupné rozkládání zkoumaného jevu na takovou úroveň, která je vhodná k provedení zkoumání a splnění výzkumného cíle. Metodický postup analýzy se skládá z definování předmětu zkoumání, rozklad zkoumaného jevu, výběr a aplikace odpovídajícího druhu analýzy, získání výsledků a interpretace těchto dat.

Ochrana (2019) také uvádí popis syntézy. Syntéza je navazující metodou k analýze, o jejíž výsledky se opírá a dále je rozvádí. Metodické kroky při použití této metody jsou zhodnocení poznatkové báze, hledání nových souvislostí a jejich spojování do ucelené výpovědi. Cílem syntézy je skloubení získaných informací do celku, který přináší nové závěry, či dokonce nové teorie.

Zkoumaným jevem byly dotační tituly v probíhajícím programovém období 2021 – 2027. Dotační tituly byly rozděleny do skupin podle zdrojů financování na dotace financované z fondů Evropské unie a dotace financované ze státního rozpočtu České republiky. Dotační možnosti Evropské unie byly dále rozděleny podle příslušných politik a jednotlivých intervencí. Podrobnou analýzou specifikací a cílů jednotlivých dotačních titulů, způsobilých výdajů jednotlivých intervencí a okruhu oprávněných žadatelů bylo možné vyhodnotit vhodné dotační tituly využitelné k získání finanční podpory pro založení a další rozvoj minipivovarů.

Informace použité v analýze byly získávány z oficiálních internetových zdrojů Evropské unie a jednotlivých fondů Evropské unie, státních portálů a internetových stránek krajů České republiky.

Výsledné poznatky byly velmi obecné, jelikož není vyhlášen žádný dotační titul zaměřený jen na pivovarské odvětví. Poznatky tak byly interpretovány v kontextu minipivovarů na základě zkušeností získaných praxí na regionálním odboru Státního zemědělského intervenčního fondu v Českých Budějovicích. Na základě již schválených žádostí, případně žádostí s ukončenou administrací, lze konkretizovat projekty, které mohou být z jednotlivých intervencí financovány a nalézt souvislosti mezi obecně popsanými způsobilými výdaji a konkrétními investicemi v minipivovaru.

Praktická část také obsahuje přehled nejčastějších chyb v žádostech o dotaci, k jejich shrnutí byly opět použity vlastní zkušenosti z praxí na Státním zemědělském fondu a informace získané od zaměstnanců příslušného oddělení.

3 Výsledky a diskuse

Na základě analýzy aktuálních dotačních titulů v programovém období 2021 – 2027 bylo zjištěno, že finanční podporu pro výstavbu a rozvoj minipivovarů lze čerpat z fondů dvou politik Evropské unie – Společné zemědělské politiky a Politiky hospodářské a sociální soudržnosti, a také z národních zdrojů České republiky. Podpora z národních zdrojů ČR využitelná pro minipivovary je však z větší části poskytovaná v jiné formě podpory než jsou nevratné dotace, například zvýhodněné úvěry a záruky, případně jsou dotační tituly vyhrazené jen pro podniky ze znevýhodněných regionů – v České republice jsou za znevýhodněné regiony považovány kraj Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský. Pro co největší úplnost informací byly tyto formy podpory do této práce zahrnuty také.

3.1 Dotační možnosti pro minipivovary z rozpočtu Evropské unie

3.1.1 Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika patří k nejdéle fungujícím a nejkomplexnějším politikám Evropské unie. Byla zavedena v roce 1962, hlavními důvody pro její realizaci byla potřeba soběstačnosti ve výrobě zemědělských produktů, zvýšení odbytu díky pro zemědělce příznivým výkupním cenám (Svoboda et al., 2017).

V současnosti jsou cíli Společné zemědělské politiky podpora zemědělců a produktivity zemědělství, pomoc při řešení klimatické změny, šetrné hospodaření s přírodními zdroji, zachování venkovských oblastí a venkovské krajiny napříč Evropskou unií, udržování fungování hospodářství ve venkovských oblastech. Reaguje tak na aktuální směřování k udržitelnému zemědělství.

Je společnou politikou všech členských států Evropské unie, je Evropskou unií řízena a financována. Strategický plán Společné zemědělské politiky poté určuje podrobnosti možností čerpání dotací, výši celkového rozpočtu a další (agriculture.ec.europa.eu, 2024).

Společná zemědělská politika je financována ze dvou fondů Evropské unie:

- Evropský zemědělský záruční fond (EAFRD) – poskytuje přímou podporu a financování tržních opatření,

-
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) – financuje rozvoj venkova, jeho rozpočet na aktuální programové období 2021–2027 je vyčíslen na 95,5 miliardy eur (agriculture.ec.europa.eu, 2024).

V rámci ustanovení nové Společné zemědělské politiky pro roky 2023–2027 byly sloučeny všechny poskytované podpory do jednoho Strategického plánu Společné zemědělské politiky. Podle něj budou poskytovány přímé platby, sektorové intervence a intervence rozvoje venkova (szif.cz, 2023).

Každá země Evropské unie si tyto platby spravuje sama vnitrostátně a také zveřejňuje informace o příjemcích plateb v rámci Společné zemědělské politiky v souladu s pravidly Unie o transparentnosti (agriculture.ec.europa.eu, 2024).

Pro účely získání dotace pro výstavbu a rozvoj minipivovaru se jako nejvhodnější ukázala Intervence rozvoje venkova a její konkrétní projektové intervence 45.73 Investice do nezemědělských činností a 52.77 LEADER.

Intervence rozvoje venkova

Tato intervence je financována ze zdrojů EZFRV i vnitrostátních rozpočtů. Výběr projektů je v kompetenci členského státu, stejně jako poskytování plateb schvalují celostátní nebo regionální řídicí orgány. Projekty jsou zaměřeny především na inovace v zemědělství, lesnictví a ve vesnických oblastech, podporu konkurenceschopnosti nebo rozvoje venkova na sociální úrovni.

Intervence rozvoje venkova jsou rozděleny na dvě oblasti:

- plošné intervence a intervence cílené na chov hospodářských zvířat – souhrnně označované jako neprojektová opatření
- projektové intervence (szif.cz, 2024).

Projektová intervence 45.73 – Investice do nezemědělských činností

Podpora je směřována do diverzifikace nezemědělského podnikání. Typickými příklady diverzifikace jsou nepotravinářské využití zemědělské produkce, zpracování dřeva, obnova řemeslné výroby a maloobchodů na venkově, provozování specializované stavební činnosti nebo agroturistika.

Tato intervence má pro venkovské oblasti řadu pozitivních faktorů. Kromě ekonomického přínosu pro příjemce podpory má také vliv na podporu zaměstnanosti v dané lokalitě, včetně pracovníků z menšinových a ohrožených skupin, přispívá k udržení zdrojů a ekonomického potenciálu v regionu, k zachově a rozvoji služeb na venkově. Tím dochází ke stabilizaci těchto oblastí a zlepšení životních podmínek obyvatel.

Podpora může být požadována v rámci investic do staveb a technologií souvisejících s diverzifikací. V případě minipivovaru se může jednat o výstavbu nového či přizpůsobení stávajícího objektu pro účely výroby piva, pořízení varny, kvasných a ležáckých tanků, plničky lahví nebo linky pro stáčení piva. Dotaci nelze využít na pořízení zásob, jakými v minipivovaru jsou například slad, chmel nebo pivní lahve.

Maximální míra podpory může činit až 60 % způsobilých výdajů podle velikosti podniku a místa realizace projektu. Způsobilými výdaji rozumíme výdaje, které se bezprostředně týkají realizace projektu. Částka výdajů, ze kterých je dotace stanovena, je na jeden projekt stanovena na minimálně 200 000 Kč včetně a maximálně 10 000 000 Kč včetně. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova přispívá 35 % veřejných výdajů, zbylých 65 % je příspěvkem České republiky (eagri.cz, 2024).

Definice příjemce dotace:

- zemědělský podnikatel, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která splňuje definici zemědělského podnikatele v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- evidován v Evidenci zemědělského podnikatele minimálně po dobu 2 let před podáním Žádosti o dotaci,
- žadatel o dotaci musí být v kategorii mikro, malého nebo středního podniku podle přílohy Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, v platném znění (eagri.cz, 2024).

Způsobilé výdaje pro záměr a) vybrané nezemědělské činnosti:

- stavební obnova (přestavba, modernizace, statické zabezpečení) či nová výstavba provozovny včetně nezbytného zázemí pro zaměstnance – stavební materiál, stavební práce, bourací práce, rozvody, přípojky základní technické infrastruktury ve vztahu k provoznímu příslušenství, technická zařízení staveb,
- doplňující výdaje mohou tvořit maximálně 30 % způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace – úprava povrchů pro skladové hospodářství, manipulační plochy, náklady na výstavbu odstavných a parkovacích stání, oplocení,
- pořízení strojů, technologií a dalšího zařízení,
- montáž pořizovaného majetku a zkoušky před uvedením do užívání,
- nákup základního nábytku,
- nákup nezbytné výpočetní techniky v souvislosti s projektem – hardware, software (szif.cz, 2024).

Aktuálně je pro tuto intervenci Ministerstvem zemědělství vyhlášeno 3. kolo příjmu žádostí o dotaci. Žádost lze podávat přes Portál farmáře, který je jedním z portálů SZIF, a to v období od 30. dubna 2024 od 8:00 hodin do 21. května 2024 do 18:00.

Důležitou součástí posuzování žádosti o dotaci jsou preferenční kritéria. Ta mohou být pro každou intervenci odlišná, počet získaných bodů v těchto kritériích ovlivňuje šanci na úspěšné schválení žádosti. Pro tuto intervenci – 45.73 záměr a) vybrané nezemědělské činnosti, je minimum získaných bodů 14 bodů, v případě nedosažení minimálního počtu dochází k ukončení administrace žádosti. Při shodném počtu bodů jsou preferovány žádosti s nižší požadovanou částkou.

Pokud při administrativní kontrole dojde ke zjištění, že žadatel nesplňuje podmínky pro dané kritérium, nebudou body uděleny. V případě přesunu do nižší kategorie získá body odpovídající této kategorii kritéria. Poté, co SZIF přistoupí k udělení bodů, jsou preferenční kritéria pro žadatele závazná a jakékoliv nesplnění podmínek preferenčních kritérií či předložení nepravdivých či neúplných údajů, podle kterých se hodnotí preferenční kritéria, se posuzuje jako nedodržení podmínek, a pokud není uvedeno jinak, je dotace zcela odebrána (eagri.cz, 2024).

Č.	Kritérium	Možný bodový zisk
1.	Finanční náročnost projektu.	2 až 10
2.	Projekt vytvoří aspoň jedno pracovní místo.	2
3.	Velikost obce v místě realizace projektu.	1 až 3
4.	Projekt je realizován v kraji NUTS 3.	2
5.	Žadatel vyrábí energii z obnovitelných zdrojů energie s minimálním instalovaným výkonem 10 kW.	3
6.	Projekt je realizován na zemědělské lokalitě s prioritní potřebou regenerace či asanace. Předmětem projektu jsou novostavby či rekonstrukce stávajících staveb umístěných na těchto lokalitách z více než 50 %.	2
7.	Žadatel je mladý zemědělec do 40 let.	5
8.	Žadatel k datu podání Žádosti o dotaci podniká minimálně 5 let v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.	3
9.	Žadatel vykazuje podíl výnosů/příjmů ze zemědělské prvovýroby v poměru k celkovým výnosům/příjmům za poslední uzavřené účetní (zdaňovací) období: více než 50 % / více než 80 %.	3 / 5
10.	Žadatel je registrován jako osoba podnikající v ekologickém zemědělství podle § 6 zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a nehospodaří souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě/provozuje ekologické zemědělství minimálně na 50 % výměry.	5 / 3
11.	Adresa trvalého pobytu/sídla žadatele a místo realizace projektu se nacházejí ve stejném nebo sousedícím katastrálním území.	5
12.	Projekt je realizován podnikem kategorie: malý/mikro.	2 / 4
13.	Žadatel zaměstnává zdravotně/sociálně znevýhodněné zaměstnance.	3
14.	Projekt zaměřen na činnosti Výroba potravinářských výrobků/Výroba nápojů v Klasifikaci ekonomických činností.	5

Tabulka 1. Preferenční kritéria pro intervenci 45.73 záměr a) (eagri.cz, 2024).

Projektová intervence 52.77 – LEADER

Cílem této intervence je podporovat aktivitu a zlepšit životní podmínky na venkově za spolupráce s Místními akčními skupinami (MAS). MAS fungují na základě otevřeného partnerství mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem na lokální úrovni, tyto spolupráce jsou potvrzovány splněním Standardů MAS pro aktuální programové období. Místní akční skupiny efektivně doplňují místní samosprávu v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a současně přispívají k rozvoji zemědělství, potravinářství a lesnictví podporou projektů, které poté mohou přispět i k dalším cílům SZP (szif.cz, 2024).

V rámci strategie komunitně orientovaného místního rozvoje (dále jako SCLLD) budou financovány projekty připravené a realizované samotnými příjemci dotace, které odpovídají cílům SCLLD, jsou vybrány příslušnou MAS a současně odpovídají Strategickému plánu SZP (szif.cz, 2024).

Pro usnadnění výběru projektů jsou pro jednotlivé Fiche, tj. jednotlivé oblasti podpory, vypsána preferenční kritéria. Tato kritéria si MAS může zvolit sama, některá jsou již předdefinovaná a stanovena Pravidly. U všech kritérií MAS poté vytváří bodové hladiny a také stanovuje minimum bodů, které musí žádost získat.

Dotace pro tuto intervenci je přímá a nenávratná, výše dotace je stanovena jednotlivou Fichí. Míru podpory volí sama MAS, pro Fiche 1–4 volí 40, 50 nebo 60 % způsobilých výdajů, pro Fiche 5 a 6 je možno zvolit 70, 80, 90 nebo 100 % způsobilých výdajů. Minimální výše těchto výdajů na jeden projekt činí 100 000 Kč, maximální 2 000 000 Kč, pokud v dané Fichi není uvedeno jinak. EZFRV přispívá 35 % veřejných výdajů, ČR poté zbývajících 65 % veřejných výdajů (szif.cz, 2024).

Fiche 3 – nezemědělské podnikání

V rámci této fiche jsou podporovány projekty zaměřené na založení a rozvoj nezemědělských činností, o podporu minipivovaru lze žádat v rámci vybraných aktivit definovaných v pravidlech pro tuto intervenci LEADER – aktivity a) Nezemědělské podnikání jako diverzifikace zemědělského podnikatele nebo c) Nezemědělské podnikání zaměřené na zpracování a uvádění produktů na trh.

Definice příjemce dotace:

- podnikatelské subjekty.

Způsobilé výdaje pro danou Fichi a vybrané aktivity:

- Aktivita a) – investice do staveb, strojů, technologií a dalšího vybavení pro nezemědělské podnikání,
- Aktivita c) – investice do staveb, strojů, technologií a dalšího vybavení pro nezemědělské podnikání zaměřené na zpracování a uvádění (převážně nezemědělských) produktů na trh (szif.cz, 2024).

Fiche 4 – podnikání malých a středních podniků

Podpora podnikání určená pro malé a střední podniky zahrnuje výdaje týkající se zemědělského, lesnického a nezemědělského podnikání, zpracování produktů a jejich uvádění na trh. Určena je zejména pro investice do staveb, strojů, technologií a vybavení pro založení a rozvoj podnikatelských aktivit. Žádost o dotaci na vybudování a rozvoj minipivovaru lze podat na základě podporované aktivity b) zpracování a uvádění produktů na trh a d) nezemědělské podnikání (szif.cz, 2024).

Definice příjemce dotace:

- podnikatelské subjekty splňující definici malého nebo středního podniku.

Způsobilé výdaje pro danou Fichi a vybrané aktivity:

- Aktivita b) – investice do staveb, strojů, technologií a dalšího vybavení pro zpracování a uvádění produktů na trh,
- Aktivita d) – investice do staveb, strojů, technologií a dalšího vybavení pro nezemědělské podnikání (szif.cz, 2024).

Dotční prostředky z obou Fichí je možné využít pro investice do budov určených k provozování minipivovaru, nákup pivovarských technologií a dalšího vybavení.

Aktivita b) z Fiche 4 je zaměřená na pořízení vybavení pro finální úpravu, balení a značení produktů, pro minipivovar by se tak mohlo jednat o nákup etiketovacího stroje, plničky lahví nebo linky pro stáčení piva.

Výzvy k podání žádosti vyhlašuje každá MAS samostatně, řídí se při tom pokyny SZIF, který stanovuje konkrétní datové ohraničení začátku a ukončení příjmu žádostí. Aktuálně lze vyhlašovat Výzvy a podávat žádosti o dotaci od 26. března 2024 do 31. prosince 2025. Podání žádosti probíhá přes Portál farmáře.

3.1.2 Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie

Politika hospodářské a sociální soudržnosti, nazývaná též Regionální politika Evropské unie, je nejvýraznějším projevem solidarity v rámci Unie.

Politika soudržnosti doplňuje ostatní politiky Evropské unie a pomáhá zajistit, aby mezi zeměmi a různými oblastmi a regiony v téže zemi nebyly žádné rozdíly. Bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů nejen finančně, ale i prostřednictvím další podpory rozvoje – spoluprací, sdílením zkušeností nebo konstruktivním dialogem mezi různými úrovněmi správy, od samotné Evropské unie po regionální a místní správy (Ahner, 2009).

Podpora prostřednictvím této politiky je k dispozici všem členům Evropské unie, například v oblasti vytváření nových pracovních míst, obchodní konkurenceschopnosti, hospodářského růstu a udržitelného rozvoje (ec.europa.eu).

Finanční podpora je však soustředěna především na regiony zaostávající v rozvoji. Jako zaostávající regiony jsou brány ty, které nedosahují 75 % průměru EU v hrubém domácím produktu (HDP) na osobu, regiony se sociálními problémy nebo poškozeným životním prostředím (evropskyvyzkum.cz).

Na řešení těchto problematických oblastí a dosažení cílů politiky soudržnosti ve všech členských státech EU bylo na programové období 2021–2027 vyčleněno 392 miliard EUR, částka tvořící téměř třetinu celkového rozpočtu EU (ec.europa.eu).

Finance jsou poté přerozdělovány z několika fondů:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) – investuje do sociálního a hospodářského rozvoje všech regionů EU, napomáhá ke snižování nerovností v zaostávajících oblastech, spolufinancuje projekty na zlepšení infrastruktury, regeneraci brownfieldů, podporuje začínající podnikatele a další
- Fond soudržnosti (CF) – zaměřený na podporu chudších členských států EU, které nedosahují 90 % průměrného HDP v EU, investice směřují do oblasti ochrany životního prostředí a rozvoje infrastruktury (evropskyvyzkum.cz).
- Evropský sociální fond plus (ESF+) – podporuje zvýšení zaměstnanosti a počtu pracovních míst, vytváření spravedlivé a sociálně inkluzivní spo-

lečnosti například pomocí programů pro znevýhodněné osoby, na vzdělávání zaměstnanců či inovativních vzdělávacích metod ve školství (european-social-fund-plus.ec.europa.eu).

- Fond spravedlivé transformace (JTF) – tento fond vynakládá prostředky k dotování regionů nejvíce postižených přechodem ke klimatické neutralitě (ec.europa.eu).

K čerpání financí z těchto fondů dochází prostřednictvím jednotlivých Operačních programů. Operační program se skládá z cílených intervencí, navržených pro podporu rozvoje jedné nebo několika oblastí (evropskyvyzkum.cz).

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (dále jako OP TAK) cílí především na malé a střední podniky. Dotace z tohoto programu směřují k zvýšení jejich produktivity a přidané hodnoty, k podpoře rozvoje nových firem a know-how. V některých oblastech, například oblast úspory energií, výzkumu a vývoje nebo rozšiřování energetické a digitální infrastruktury, mohou podporu čerpat i velké podniky (optak.cz).

Tento operační program také reaguje na pokles výkonu ekonomiky Evropské unie i České republiky v důsledku ekonomických opatření souvisejících s pandemií onemocnění Covid-19. Následkem je například pokles průmyslové výroby a zároveň růst inflace u spotřebitelských cen. To může mít vliv na investice do robotizace a automatizace výroby i samotného výzkumu a vývoje inovací. Na základě analýz, koncepčních směrů a cílů v rámci legislativy Evropské unie byly definovány strategie, kterými OP TAK přispěje k celkovému zvýšení úrovně české ekonomiky.

Hlavním cílem je zvýšení přidané hodnoty a produktivity českých podniků, především podniků malé a střední velikosti, rozsáhlejší využití nových příležitostí a s tím související podnícení vzniku a rozvoje inovativních firem. Program také přispívá k rozvoji klíčových dovedností a ve spolupráci s dalšími nástroji podpory (odpovídajícími unijní programy či fondy) usnadňuje přechod k udržitelné a digitální ekonomice (optak.cz).

Pro programové období 2021–2027 bylo z Evropského fondu pro regionální rozvoj vyhrazeno více než 81 miliard Kč. Poskytovatelem podpory a hodnotitelem projektů je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, administrátorem žádostí je Agentura pro podnikání a inovace (optak.cz).

Výzva Technologie pro MAS (CLLD)

Výzva je určena pro malé a střední podniky především ve venkovských oblastech, jejichž projekty budou schváleny místně příslušnou MAS s odpovídajícím programovým rámcem CLLD.

Cílem této výzvy je za pomoci MAS identifikovat lokální problémy a cíleně podpořit technologický rozvoj a konkurenceschopnost malých a středních podniků. Dotaci lze požadovat na pořízení nových výrobních strojů, technologických zařízení a vybavení, které zvýší úroveň automatizace výroby a zefektivní poskytované služby, software a další.

Z této výzvy by bylo možné podpořit již zavedené minipivovary na vesnicích, pokud místo jejich působení spadá pod MAS s odpovídajícím programem a vyhlášenou výzvou. Financovat je možné projekty, které povedou ke zvýšení úrovně podnikání. V minipivovaru by se tak mohlo jednat o nahrazení stávající varny varnou o větším objemu a lepší technologií, pořízení poloautomatické nebo automatické linky na plnění lahví či plechovek a další podobné investice.

Celkový rozpočet na tuto výzvu je 1 miliarda Kč. Dotace je poskytována v režimu de minimis. Míra podpory je stanovena na 50 % způsobilých výdajů, jejichž výše se může pohybovat v rozmezí 125 000 Kč až 1 000 000 Kč.

Definice příjemce dotace:

- podniky splňující podmínky malého nebo středního podniku,
- podnikající fyzická nebo právnická osoba, s přiděleným českým identifikačním číslem a oprávněním k podnikání v ekonomické činnosti, ve které je projekt realizován,
- u právnické osoby požadován zápis o skutečných majitelích, zápis o případných podílech v dalších právnických osobách,

-
- příjemce není v likvidaci a je poplatníkem daně z příjmu v České republice, nepřetržitě nejméně po dobu dvou zdaňovacích období předcházejících datu podání žádosti o podporu.

Způsobilé výdaje pro danou výzvu:

- dlouhodobý hmotný majetek – výrobní stroje a jejich součásti, manipulační systémy, měřicí a testovací stanice, automatické balicí stroje, IT systémy, hardware, monitorovací systémy a vybavení pro prodejny 24/7,
- dlouhodobý nehmotný majetek – software a náklady na jeho pořízení, práva duševního vlastnictví včetně bezprostředně souvisejících výdajů, výdaje na předplacené softwarové služby lze čerpat pouze po dobu realizace projektu,
- služby, nepřímé náklady do výše 7 % způsobilých výdajů (optak.cz).

Výzva byla vyhlášena 5. dubna 2023 prostřednictvím portálu MS2021+. MAS poté vyhláší Výzvu samostatně, vyhlášení Výzvy musí být uvedeno na jejich internetových stránkách. Příjem žádostí probíhá přes portál IS KP21+, který je součástí portálu MS2021+. Zahájení příjmu žádostí bylo stanoveno na 1. června 2023 a ukončení příjmu žádostí nastane 31. prosince 2024. Žádost podává přímo žadatel o dotaci, společně s Vyjádřením MAS o souladu se schválenou strategií.

Výzva Udržitelné hospodaření s vodou

Tato výzva byla vybrána v návaznosti na fakt, že pivovarnictví je odvětvím, které je velmi náročné na spotřebu vody. Na výrobu 1 hektolitrů piva je použito 4 až 5 hektolitrů vody, největší podíl připadá na sanitaci potrubí, varny, tanků, sudů a zařízení pro stáčení piva. Zavedení úsporných opatření pro spotřebu vody pomůže snížit náklady minipivovaru a přispěje k šetrnějšímu hospodaření se zdroji.

V rámci této výzvy je cílem podpořit opatření směřovaná na udržitelné hospodaření s vodou a optimalizaci jejího využívání. Mezi podporované aktivity patří úspora vody pomocí zvýšení účinnosti rozvodů, instalace technologie méně náročné na spotřebu vody, využívání dešťové vody nebo recyklace/cirkulace vody v rámci podniku.

Plánovaná celková alokace je 1,2 miliardy Kč, podpora je poskytována formou dotace a příjemci je vyplacena po ukončení projektu. Pro vyplacení dotace je nezbytné dokázat roční úsporu vody ve výši minimálně 5 % nebo 100 m³.

Míra podpory je pro malý podnik stanovena na 60 %, pro střední podnik na 50 %, pro velký podnik na 40 % způsobilých výdajů. Výše dotace musí být v intervalu od 1 000 000 Kč do 100 000 000 Kč.

Definice příjemce dotace:

- podnikající fyzická nebo právnická osoba, s přiděleným českým identifikačním číslem a oprávněním k podnikání,
- oprávnění k podnikání v ekonomické činnosti, ve které je projekt realizován,
- u právnické osoby požadován zápis o skutečných majitelích, zápis o případných podílech v dalších právnických osobách,
- příjemce není v likvidaci a je poplatníkem daně z příjmu v České republice, nepřetržitě nejméně po dobu dvou zdaňovacích období předcházejících datu podání žádosti o podporu.

Způsobilé výdaje pro danou výzvu:

- dlouhodobý hmotný majetek – stroje a zařízení,
- dlouhodobý nehmotný majetek – software – pokud je nezbytný k řádnému provozování dlouhodobého hmotného majetku,
- stavební práce a dodávky – inženýrská činnost, inženýrské sítě, stavební úpravy – vše způsobilé pouze v rozsahu prací nezbytně nutných pro realizaci opatření (optak.cz, 2023).

Žádost o dotaci lze podávat prostřednictvím portálu IS KP21+, v období od 2. října 2023 od 10:00 hodin do 28. června 2024 do 10:00 hodin.

Operační program Spravedlivá transformace

Operační program Spravedlivá transformace 2021–2027 je novým programem určeným na podporu tzv. uhelných regionů – Karlovarského, Moravskoslezského a Ústeckého kraje. Zaměřuje se na řešení negativních sociálních, hospodářských a environmentálních dopadů spojených s transformací na klimaticky neutrální ekonomiku v souladu s cíli Evropské Unie. Uhelne regiony transformace zasáhne více z důvodu struktury jejich ekonomiky, která stojí především na těžbě uhlí a dalších aktivitách s těžbou spojených.

O podporu mohou žádat malé a střední podniky, s určitými omezeními také velké podniky. Mezi další oprávněné žadatele patří obce, kraje a veřejné instituce. Finanční pomoc z tohoto programu lze získat na široké spektrum aktivit, například na výzkum, inovace a digitalizaci, opatření pro úsporu energií nebo rekultivaci brownfieldů.

Pro programové období je stanovena celková alokace na 41 miliard Kč. Karlovarský kraj získá 7 miliard Kč, Moravskoslezský kraj 18,8 miliardy Kč a Ústecký kraj 15,2 miliardy Kč, finance jsou poskytovány z Fondu spravedlivé transformace (mzp.cz, 2022).

Dotační program Voucher pro rozvoj podnikání

Voucher pro rozvoj podnikání spadá pod výzvu Vouchery pro podnikatele, která dále nabízí Voucher pro digitalizaci a Inovační voucher.

Cílem Voucheru pro rozvoj podnikání je podpořit vznik nových nebo rozvoj stávajících podnikatelských záměrů a podnikatelských aktivit. Předmětem podpory jsou především výdaje na zahájení podnikání a výroby, rozšíření výroby, poskytování nových služeb a zlepšení fungování malých a středních podniků (kr-ustecky.cz).

Finanční prostředky získané dotací lze využít na stavební práce, ovšem kvůli maximální výši dotace 500 000 Kč je využitelná spíše pro nákup zařízení minipivovaru, například varny o menším objemu, kvasných a ležáckých tanků nebo plničky lahví. Pro finančně náročnější projekty je vhodnější využít jinou dotační výzvu. Zároveň je třeba sledovat celkovou částku získanou dotacemi, tato dotace je poskytována v režimu de minimis.

Vyčleněné prostředky pro výzvu Vouchery pro podnikatele jsou v celkovém objemu 360 milionů Kč. Alokace pro Karlovarský kraj je 30 milionů Kč, pro Moravskoslezský kraj 230 milionů Kč a pro Ústecký kraj 100 milionů Kč. Výše dotace na projekt v rámci Voucheru pro podnikání pro malé a střední podniky činí nejméně 50 000 Kč

a nejvýše 500 000 Kč. Maximální míra úhrady způsobilých výdajů je stanovena na 80 % (kr-ustecky.cz, msk.cz, opst.cz).

Definice příjemce dotace:

- fyzická osoba podnikající i nepodnikající, právnická osoba,
- trvalý pobyt, místo podnikání, sídlo podniku, pobočka nebo provozovna na území Karlovarského, Moravskoslezského a Ústeckého kraje,
- příjemce není v insolvenční, stětu zájmů a nemá dluhy na zdravotním a sociálním pojištění, vůči orgánům státní správy a samosprávy a finančnímu úřadu,
- příjemce je trestně bezúhonný.

Způsobilé výdaje pro daný program:

- dlouhodobý hmotný majetek – stroje a zařízení, hardware,
- dlouhodobý nehmotný majetek – software,
- stavební úpravy budov, výstavba nových staveb,
- nájemné prostoru, který slouží pro cíl projektu,
- nákup služeb souvisejících s cílem projektu,
- pojištění majetku – na tento majetek se vztahuje podmínka udržitelnosti (kr-ustecky.cz).

Způsob podání žádosti, stejně jako termíny příjmu žádosti, jsou pro každý kraj odlišné. Žadatelé v Karlovarském kraji podávají žádosti v termínu od 20. prosince 2023 do 2. prosince 2024 přes portál GORDIC, pro Moravskoslezský kraj je platné období od 3. ledna 2024 do 16. prosince 2024, k podání žádosti slouží aplikace Vouchery pro podnikatele. Ústecký kraj přijímá žádosti od 15. ledna 2024 do 30. září 2024 prostřednictvím formuláře na internetových stránkách kraje – opst.kr-ustecky.cz (kr-ustecky.cz, msk.cz, opst.cz).

Úvěr Transformace

Zvýhodněný úvěr Transformace mohou pro svůj rozvoj využít malé a střední podniky nacházející se ve výše zmíněných uhelných regionech. Cílem je podpora investičních aktivit podnikatelů, tyto aktivity mohou poté pozitivně ovlivnit atraktivitu regionů, diverzifikaci ekonomiky a zlepšení životní úrovně obyvatel. Z úvěru lze podpořit pouze projekty, které nebudou významně poškozovat životní prostředí, a není možné z úvěru pořizovat technologie a stroje na plyn či naftu.

Minipivovary tento úvěr mohou použít na pořízení, renovaci nebo rozšíření staveb k účelu podnikání, pořízení potřebných technologií, jako je varna, spilky a ležácké tanky, plničky lahví a linky na stáčení piva a podobně. Dále lze úvěr využít k nákupu výpočetní techniky potřebné k zajištění chodu podniku nebo, pokud je minipivovar zároveň restauračním pivovarem, zařízení a vybavení restaurace.

Celková alokace výzvy je stanovena na 1,8 miliardy Kč, z toho Moravskoslezský kraj získá 1 miliardu Kč, Ústecký kraj 0,6 miliardy Kč a Karlovarský kraj 0,2 miliardy Kč. Zprostředkovatelem úvěru je Národní rozvojová banka, jeho výše se může pohybovat mezi 500 000 Kč až 100 000 000 Kč. Úvěr je poskytován s nulovými úroky a poplatky a lze z něj financovat až 90 % způsobilých výdajů. Doba splatnosti je poté až 10 let s možným odkladem splátek až na 4 roky (nrb.cz, 2023).

Výzva byla vyhlášena 12. dubna 2023, příjem žádostí o podporu je umožněn v období od 17. dubna 2023 do 31. prosince 2026. Žádost je podávána osobně na pobočkách Národní rozvojové banky, stejně tak dokumenty požadované v listinné podobě. Dokumenty vyžadované elektronicky, případně žádost a další přílohy zasílané předběžně, lze zaslat na e-mailovou adresu pobočky, předat do datové schránky či webové podatelny Národní rozvojové banky (nrb.cz, 2023).

3.2 Národní dotace

V aktuálním programovém období jsou pro minipivovary silně převažující možnosti čerpání dotací z fondů EU. Národní dotační tituly relevantních ministerstev jsou většinou zaměřené na jiné oblasti podpory, například na zemědělské činnosti, zlepšení podmínek ve velkochovech nebo snižování emisí. Jistou výjimku poté tvoří Ministerstvo průmyslu a obchodu, které nabízí několik programů se zvýhodněnými úvěry a zárukami pro podnikatele a malé a střední podniky. Ačkoliv se nejedná o nevratné

dotace, které jsou hlavním tématem této práce, tyto úvěry a záruky mohou být alternativou k již popsáným dotačním titulům.

Pro osoby registrované na Úřadu práce je možnost získat podporu od této instituce ve formě příspěvku na zřízení pracovního místa za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti a překlenovacího příspěvku na částečnou úhradu provozních nákladů.

3.2.1 Dotace a jiné formy podpory jednotlivých resortů

Ministerstvo zemědělství

Ačkoliv Ministerstvo zemědělství nyní nenabízí národní dotační tituly využitelné pro založení a rozvoj minipivovarů, je důležité zmínit jeho činnost v souvislosti se Společnou zemědělskou politikou.

Ministerstvo zemědělství má na starost přerozdělování dotací ze zemědělských fondů Evropské unie v rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky a národních dotací financovaných výhradně ze státních zdrojů. Stanovuje podmínky pro poskytování dotace pro každou intervenci a dané kolo příjmu žádostí, vyhláší příjem žádostí o dotaci. O veškerou administraci a vyplácení dotací se stará Státní intervenční fond, který je podřízenou organizací Ministerstvu zemědělství (szif.cz).

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Toto ministerstvo je poskytovatelem několika aktuálně otevřených národních programů na podporu malých a středních podniků. Pro účely této práce byl vybrán program INOSTART. Pod toto ministerstvo spadá také již popsáný Operační program TAK, který je zařazen mezi dotace Politiky soudržnosti EU (mpo.cz).

Důležitou institucí pro program INOSTART je Národní rozvojová banka (NRB), která je příjemcem žádostí a poskytovatelem podpory. NRB je speciální bankovní institucí vlastněná státem, podílející se na udržitelném hospodářském a sociálním rozvoji České republiky. Poskytuje finanční produkty, například formou záruk a zvýhodněných úvěrů, především malým a středním podnikům, ale napomáhá s financováním také v oblasti rozvoje infrastruktury a dalších ekonomických sektorech (nrb.cz).

Program INOSTART

Tato záruka slouží začínajícím podnikatelům a podnikům, pro které je jinak obtížné získat finanční prostředky z důvodu vysoké rizikovosti start-upových projektů.

Záruku lze využít k pořízení hmotného i nehmotného majetku, zásob a financování provozních nákladů. Program zahrnuje také poradenství s přípravou podnikatelského záměru a strategií vedení firmy.

Pro minipivovary je možné záruku využít k úvěrům na pořízení budov určených k podnikání, potřebného vybavení k provozování minipivovaru, pokrytí provozních nákladů a také k nákupu drobného majetku a zásob. Mezi zásoby v minipivovaru lze zařadit například slad, chmel, pивní lahve, plechovky a další.

Záruka je poskytována v režimu de minimis, vztahuje pouze k úvěrům od České spořitelny a je zpoplatněna. Poplatek za zprostředkování záruky činí 1,1 % p. a. z výše záruky, NRB přispívá na úhradu tohoto poplatku ve výši 1 % p. a. z výše záruky.

Výše zaručovaného úvěru je stanovena od 500 000 Kč do 15 000 000 Kč, záruka je poskytována až do výše 70 % jistiny úvěru. Doba ručení může být až 5 let (nrb.cz, 2019).

Program Inostart probíhá již od roku 2019, začátek příjmu žádostí byl stanoven na 19. srpna 2019 a do této chvíle je stále platný. Žádost je podávána osobně na pobočkách Národní rozvojové banky, stejně tak dokumenty požadované v listinné podobě. Dokumenty vyžadované elektronicky, případně žádost a další přílohy zasílané předběžně, lze zaslat na e-mailovou adresu pobočky, předat do datové schránky či webové podatelny Národní rozvojové banky (nrb.cz, 2019).

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí je v aktuálním programovém období 2021–2027 zprostředkovatelem operačního programu Spravedlivá transformace, který je financován z fondu Evropské Unie. Národní dotační tituly využitelné pro minipivovary nejsou vyhlášeny (mzp.cz).

Dotace od krajů

Relevantní formu podpory nabízí v současném období jen Jihočeský kraj, ostatní kraje využitelnou podporu nenabízí vůbec nebo již byly jednotlivé programy ukončeny. Krajská podpora míří převážně do jiných oblastí, jako je například zdravotnictví, školství, rozvoj obcí a infrastruktury. Kraje také zastávají roli zprostředkovatele informací o možnosti čerpání finanční podpory z národních a unijních dotačních programů.

Jihočeský kraj

Jihočeský kraj nabízí podporu ve formě zvýhodněných úvěrů k umožnění realizace projektů malých podnikatelů, poskytovatel podpory je NRB. Projekt musí být realizován na území Jihočeského kraje. Úvěr může být poskytován ve výši až 1 000 000 Kč s pevnou úrokovou sazbou 3 % p. a. a dobou splatnosti až 6 let. (kraj-jihocesky.cz, 2023).

Finanční prostředky jsou určeny k nákupu a rekonstrukci dlouhodobého hmotného majetku, pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a také pořízení zásob. V případě minipivovaru je tak možné financovat mnoho aktivit souvisejících se založením podniku.

Žádosti lze podávat od 1. srpna 2023 do 31. prosince 2024. Žádost je podávána osobně na pobočkách Národní rozvojové banky, stejně tak dokumenty požadované v listinné podobě. Dokumenty vyžadované elektronicky, případně žádost a další přílohy zasílané předběžně, lze zaslat na e-mailovou adresu pobočky, předat do datové schránky či webové podatelny Národní rozvojové banky.

3.3 Nejčastější chyby v žádostech o dotaci

Podání žádosti o dotaci je velmi složitým administrativním úkonem. Každý dotační program se řídí pravidly, obecnými i specifickými pro jednotlivá kola příjmu žádostí, jednotlivé výzvy a intervence. K úspěšnému získání dotace je potřeba splnění mnoha podmínek a doložení mnoha dokumentů a je tedy snadné v žádosti udělat chybu formálního nebo jiného rázu. Každá žádost je tak po podání zkontrolována nejméně dvěma pracovníky příslušné instituce, která žádosti přijímá. Jedním z pracovníků je přidělený referent, který žádost administruje po celou dobu procesu vyřizování dotace a v případě nalezení chyb nebo nedoložení požadovaných příloh informuje žadatele zasláním Žádosti o doplnění neúplné dokumentace s uvedenou lhůtou pro doplnění. Pokud žadatel ve stanovené lhůtě žádost neopraví nebo nedoplní, dochází k ukončení administrace žádosti a je tak zamítnuta.

Praxí na SZIF bylo zjištěno, že mezi nejčastější chyby v žádosti patří:

- chybně uvedené číslo CZ-NACE – tedy číslo klasifikace ekonomických činností, pro dotační programy jsou specifikovány oblasti podporovaných činností právě pomocí čísla CZ-NACE,

-
- chybně uvedené číslo Fiche – u žádostí o podporu z dotačních programů zahrnující spolupráci s MAS,
 - příliš obecný popis projektu,
 - příliš konkrétní popis projektu – žádost lze schválit, ale pro žadatele může být příliš konkrétní popis komplikací při následném plnění podmínek,
 - zcela chybějící nebo nedostatečné technické údaje požadovaných strojů nebo vybavení – popis projektu musí zahrnovat minimálně 2 nebo 3 technické údaje o každém požadovaném stroji, vybavení a podobně, adekvátní počet technických údajů záleží na povaze požadované věci
 - nedoložení požadovaných příloh – pokud žadatel nedoloží ve stanovené lhůtě požadované dokumenty, dochází k zamítnutí a ukončení administrace žádosti,
 - zamlčení určitých skutečností – takové konání nelze považovat přímo za chybu, pokud je zamýšlené, za pochybení by se dalo považovat u prvožadatelů z důvodu nezkušenosti se systémem.

Závěr

Tato práce se zabývala možnostmi podpory minipivovarů formou dotací v aktuálním programového období 2021–2027.

Pro minipivovary v tomto období silně převažují možnosti čerpání dotací z fondů EU. Národní dotační tituly relevantních ministerstev a také dotační tituly krajů jsou většinou zaměřené na jiné oblasti podpory, například na zemědělské činnosti, zlepšení podmínek ve velkochovech nebo snižování emisí. Jednotlivá ministerstva ale také zastávají funkci zprostředkovatelů informací a poskytovatelů dotačních titulů Evropské unie, čímž jsou pro tuto práci relevantní.

Z národních zdrojů lze čerpat podporu především v podobě zvýhodněných úvěrů a záruk, které byly pro úplnost do této práce zahrnuty také.

Seznam použité literatury

Agriculture and rural development (2024). *Stručný přehled společné zemědělské politiky*. [online] [cit. 05. 03. 2024]. Dostupné z: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-glance_cs

Ahner, D. (2009). *What do you really know about European cohesion policy?* [online] [cit. 28. 03. 2024]. Dostupné z: https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/2018/01/ecp_rational_and_objectives.pdf

Basařová, G. a Hlaváček, I. (1998). *České pivo*. První vydání. NUGA, Pacov. ISBN 80-85903-08-3

Czechinvest.org. *Definice malého a středního podnikatele*. [online] [cit. 10. 04. 2024] Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OPPI/Radce/Definice-maleho-a-stredniho-podnikatele>

Czechinvest.org (2007). *Veřejná podpora de minimis*. [online] [cit. 05. 03. 2024] Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OPPI/Radce/Verejna-podpora-a-de-minimis>

České pivo (2020). *Výroba piva*. [online] [cit. 10. 03. 2024]. Dostupné z: <https://ceskepivo-ceskezlato.cz/pivovarnictvi/04/>

Českomoravský svaz minipivovarů (2024). *Naše činnost*. [online] [cit. 29. 02. 2024]. Dostupné z: <https://www.minipivo.cz/cz/nase-cinnost/>

Eagri.cz (2024). *45.73 Investice do nezemědělských činností*. [online] [cit. 06. 03. 2024]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/rozvoj-venkova/x45-73-investice-do-nezemedelskych>

Eagri.cz (2024). *Specifické podmínky pro poskytování dotace na základě Strategického plánu SZP na období 2023–2027 platné pro 3. kolo příjmu žádostí – 45.73 Investice do nezemědělských činností*. [online] [cit. 24. 03. 2024]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/portal/-a34268---9ajAKxw8/specificke-podminky-pro-poskytovani-dotace-na-zaklade-strategickeho-planu-szp-na-obdobi-2023-2027-platne-pro-3.-kolo-prijmu-zadosti-intervence-45.73-investice-do-nezemedelskych-cinnosti?_linka=a542254

Ec.europa.eu. *Cohesion policy*. [online] [cit. 28. 03. 2024].

Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what/investment-policy_en

European-social-fund-plus.ec.europa.eu. *What is ESF+?*. [online] [cit. 29. 03. 2024].

Dostupné z: <https://european-social-fund-plus.ec.europa.eu/en/what-esf>

European-social-fund-plus.ec.europa.eu. *Areas of support*. [online] [cit. 29. 03. 2024].

Dostupné z: <https://european-social-fund-plus.ec.europa.eu/en/areas-support>

Evropskyvyzkum.cz *Politika soudržnosti*. [online] [cit. 28. 03. 2024].

Dostupné z: <https://www.evropskyvyzkum.cz/cs/cr-a-era/politika-soudrznosti-eu>

Chládek, L. (2007). *Pivovarnictví*. První vydání. GRADA Publishing, a.s., Praha. ISBN 978-80-247-1616-9

Kraj-jihocesky.cz (2023). *Program zvýhodněných regionálních úvěrů pro malé podnikatele v Jihočeském kraji*. [online] [cit. 12. 04. 2024].

Dostupné z: https://www.kraj-jihocesky.cz/cs/ku_file/201296/0

Kratochvíle, A. (2005). *Pivovarství českých zemí v proměnách 20. století*. První vydání. Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a.s., Praha. ISBN 80-86576-16-7

Kr-ustecky.cz (2023). *Dotační program Voucher pro rozvoj podnikání*. [online]

[cit. 08. 04. 2024]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/as-sets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1783490

Maier, T. (2019). *Minipivovary a řemeslné pivovary*. První vydání. Národní zemědělské muzeum, s.p.o., Praha. ISBN 978-80-88270-10-2

Málek, J. (2018). *Právní povinnosti v minipivovarech – přehled a zásadní novinky v právní úpravě*. [online] Minipivo.cz [cit. 08. 03. 2024].

Dostupné z: https://www.minipivo.cz/base/files/attachments/810711/48353-Pravni-povinnosti-minipivovaru_Jakub_Malek.pdf

Minipivo.cz (2024). *O nás* [online] [cit. 09. 03. 2024]. Dostupné z: <https://www.minipivo.cz/cz/o-nas/>

Mpo.cz. *Dotace a podpora podnikání*. [online] [cit. 06. 04. 2024].

Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/>

Msk.cz (2023). *Podmínky dotačního programu Vouchery pro podnikatele v Moravskoslezském kraji – výzva I*. [online] [cit. 08. 04. 2024].

Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/temata/dotace/podminky-dotacniho-programu-vouchery-pro-podnikatele-v-moravskoslezskem-kraji_-_1--vyzva-17172/

Mzp.cz. *Operační program Spravedlivá transformace 2021–2027*. [online]

[cit. 07. 04. 2024]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/opst_2021_2027

Mzp.cz (2022). *Leták – Operační program Spravedlivá transformace 2021-2027*.

[online] [cit. 07. 04. 2024]. Dostupné z:

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/opst_2021_2027/\\$FILE/OPTNE-le-tak_OPST-20220615.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/opst_2021_2027/$FILE/OPTNE-le-tak_OPST-20220615.pdf)

Nevyhoštěný, J. a Očenášková A. (2020). *Mapa minipivovarů je opět bohatší, chutě pivního národa už přitom nejsou nudné*. [online] Aktuálně.cz [cit. 29. 02. 2024].

Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cesko-zeme-pivovaru/r~c4969e22465c11ea84260cc47ab5f122/>

Němec, J. (2017). *Éra minipivovarů v Česku nekončí. Jen za poslední rok jich vzniklo dalších pět desítek, tedy jeden týdně.* [online] Ekonom.cz [cit. 29. 02. 2024].

Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-65784960-jeden-novy-pivovar-tydne>

Nrb.cz. *Inostart.* [online] [cit. 04. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.nrb.cz/produkt/inostart-2/>

Nrb.cz. *Kdo jsme.* [online] [cit. 06. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.nrb.cz/o-nas/o-nrb/ostatni-informace/kdo-jsme/>

Nrb.cz (2019). *Program Inostart.* [online] [cit. 04. 04. 2024].

Dostupné z: https://www.nrb.cz/wp-content/uploads/2021/06/Program-INOSTART_ve-zneni-platnem-od-20.6.2019-1.pdf

Nrb.cz (2023). *Výzva k předkládání projektů – Úvěr Transformace.* [online] [cit. 03. 04. 2024]. Dostupné z: https://www.nrb.cz/wp-content/uploads/2023/04/Vyzva_I_Uver_Transformace_24.pdf

Ochrana, F. (2019). *Metodologie, metody a metodika vědeckého výzkumu.* První vydání. Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, Praha. ISBN 978-80-246-4200-0.

Opst.cz. *14. výzva – Vouchery pro podnikatele v Karlovarském kraji.* [online] [cit. 08. 04. 2024]. Dostupné z: <https://opst.cz/dotace/14-vyzva/>

Optak.cz (2024). *Operační program TAK.* [online] [cit. 27. 03. 2024].

Dostupné z: <https://www.optak.cz/>

Optak.cz (2023). *Programový dokument OP TAK.* [online] [cit. 29. 03. 2024].

Dostupné z: <https://www.optak.cz/UserFiles/File/1706094186programov-dokument-op-tak-2021-2027-verze-2.pdf>

Optak.cz (2023). *Technologie pro MAS (CLLD).* [online] [cit. 28. 03. 2024].

Dostupné z: <https://www.optak.cz/UserFiles/File/1705313359text-vyzvy-technologie-pro-mas-clld-vyzva-i-cervenec-2023.pdf>

Optak.cz (2023). *Udržitelné hospodaření s vodou – výzva I.* [online]

[cit. 02. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.optak.cz/UserFiles/File/1705053373udrzitelne-hospodareni-s-vodou-vyzva-i.pdf>

Optak.cz (2023). *Udržitelné hospodaření s vodou – výzva I. Vymezení způsobilých výdajů.* [online] [cit. 02. 04. 2024]. Dostupné z: <https://www.optak.cz/UserFiles/File/1705053372priloha-3-vymezeni-zpusobilych-vydaju.pdf>

Pivniklenoty.cz (2014). *Stručný postup výroby piva.* [online] [cit. 10. 03. 2024]. Dostupné z: <https://www.pivniklenoty.cz/vse-o-pivu/prakticke-rady/strucny-postup-vyroby-piva/>

Single-market-economy.ec.europa.eu. *SME definition.* [online] [cit. 10. 04. 2024]. Dostupné z: https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-definition_en

Strnadová, Z. (2019). *Co by měl vědět příjemce dotace.* První vydání. GRADA Publishing, a.s., Praha. ISBN 978-80-247-3076-9.

Svoboda, J., Lososová, J., Zdeněk, R. (2017). *Zemědělské dotace v Evropské unii.* První vydání. Wolters Kluwer, Praha. ISBN 978-80-7552-919-0.

Szif.cz (2024). *Obecné a specifické podmínky pro poskytování dotace na základě Strategického plánu SZP na období 2023–2027 platné od roku 2024 – Intervence 52.77 LEADER.* [online] [cit. 25. 03. 2024].

Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsyp23%2Frozvoj_venkova%2Fproj%2Fintervence%2Fleader%2F1699352852243.pdf

Szif.cz. *Projektové intervence.* [online] [cit. 06. 04. 2024].

Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/syp23-proj>

Szif.cz (2024). *Předdefinovaná preferenční kritéria*. [online] [cit. 26. 03. 2024].
Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsyp23%2Frozvoj_venkova%2Fproj%2Fintervence%2Fleader%2F1697110188092.pdf

Szif.cz (2024). *Rozvoj venkova*. [online] [cit. 05. 03. 2024].
Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/syp23-rozvoj-venkova>

Szif.cz (2024). *Strategický plán 2023-2027*. [online] [cit. 05. 03. 2024].
Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/syp23?setCookie=true>

Vochozka, M. a Mulač, P. (2012). *Podniková ekonomika*. První vydání. GRADA Publishing, a.s., Praha. ISBN 978-80-247-4372-1.

Zakonyprolidi.cz (2010). *Vyhláška č. 468/2003 Sb.* [online] [cit. 09. 03. 2024].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-468>

Seznam tabulek

Tabulka 1. Preferenční kritéria pro intervenci 45.73 záměr a). Dostupné z: https://ea-gri.cz/public/portal/-a34268---9ajAKxw8/specificke-podminky-pro-poskytovani-dotace-na-zaklade-strategickeho-planu-szp-na-obdobi-2023-2027-platne-pro-3.-kolo-prijmu-zadosti-intervence-45.73-investice-do-nezemedelskych-cin-nosti?_linka=a542254

Seznam použitých zkratk

EAFRD = Evropský zemědělský záruční fond

EU = Evropská unie

EZFRV = Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

MAS = místní akční skupina

MSP = drobné, malé a střední podniky

NRB = Národní rozvojová banka

PPP = provozovatel potravinářského podniku

SCLLD = strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SZIF = Státní zemědělský intervenční fond
